

**Kováts József
válogatott versei**

Válogatta: dr. Németh Imre

TARTALOM

VALLÁSTÉTEL.

DAL.

(Mártius' 30-kán 1800.)

A' HYACINTHUS VIRÁG.

(Aprilis' 10-kén 1800.)

DAL.

(Aprilis' 20-kán 1800.)

DAL.

(Május' 1-sőjén 1800.)

DAL.

(Májusban 1800.)

A' FEHÉR SZEGFŰ.

(Májusban 1800.)

(Májusban 1800.)

(Májusban 1800.)

(Májusban 1800.)

DAL.

(Május' 15-dikén 1800.)

SZOMORÚ DAL.

(Május' 27-dikén 1800.)

DAL.

(Junius' 14-dikén 1800.)

VAS VÁRMEGYÉBEN.

(Julius' 6-dikán 1800.)

CSIPŐS VERS

(September' 28-dikán 1800.)

(October' 25-dikén 1800.)

POÉTA LESZ KATONÁVÁ.

(November' 3-dikán 1801.)

REJTETT SZÓ.

DIVAT RUHÁZATONI FOHÁSZKODÁS.

(November' 7-dikén 1801.)

(Aprilis' 3-kán 1802.)

A' POÉTA ÉS MÚZSA.

(Aprilis' 22-dikén 1802.)

HOLDVILÁGON.

(Junius' 10-dikén 1803.)

DAFNÉ' KESERVE.

(Aprilis' 3-dikán 1804.)

FÜRDÖTT.
(Julius' 15-dikén 1804.)

CSOKONAI ÚRHOZ, MIKOR ANAKREONI DALJAI KIJÖTTEK.
(Augustus' 29-dikén 1804.)

ALSZIK FANNI.
(September' 3-dikán 1804.)

IDŐ-VERS.

PETRONIUSBÓL.
(November' 25-dikén 1804.)
(Januarius' 25-dikén 1805.)
(Januarius' 28-dikán 1805.)

NON SOLET INGENIIS SUMMA NOCERE DIES
Ovid. Trist.
(Februarius' 2-dikán 1805.)

KESERV Csokonai VITÉZ MIHÁLY' halálán.
(Aprilis' 28-dikán 1805.)

TÜNÖDÉS.
(Januarius' 30-dikán 1806.)

NAPLENYÚGVÁSKOR.

A' SIO VIZE' PARTJÁN.

A' MAGYAR ÉS A' HAZAFI.

A' FESTETT ORCZA.

N. MÉLTÓSÁGOS GRÓF SZÉCSÉNYI FERENCZ Ő EXCELLENTIÁJÁHOZ,
A' NEMZETI KÖNYVTÁR' FELÁLLÍTÓJÁHOZ.
(September' 20-dikán 1806.)

VÁLASZ SZEMEREI SZEMERE PÁLHOZ.
(Martius' 20-dikán 1807.)

ET. IN. ARCADIA. EGO.
(Aprilis' 1-sőjén 1807.)

HEGEDŰSZÓBAN sat....

A KOPOTTABB NEMESSEKHEZ

NEMZETI FOHÁSZKODÁS

EGY KICSAPOTT MESTER ÉNEKE

VALLÁSTÉTEL.

Mivel homlokomra LIZA
Rózsakoszorút tásliza
Gyöngé kis ujaival;
Most hát a' lant hűs jázminom
Alatt, neki minden finom
Gondolatokat kivall.

Bűbajos Szépem! Te levél
A' rám fűzött babérlevél'
Istene, 's csókos szente;
Te levél nagygyá mikor a'
Lelkemet csókod' zápora
Poétának felkente.

Ragadj el képzet' ballona
Most engem! - hagyd lantoljon ah!
Az én kisdéd énekem
Azon tárgyról, melyet ennek
A' kellemetes Istennek
Pillantása súg nekem.

Oh engem a' zöld homálylyal
Bevont liget' rétje bájal
Lantolgatásom-közbe,
A' dicső LIZA meg' fejem'
Rózsa fűrtje közé selyem
Pántlikákat kötöz be:

Míg szárnyas képzetim, a' ti
Játékoknak gondolati
A' halhatatlanságnak
Oltárára, a' Tempének
Zöld völgyéből, a' víg ének'
Hangfogain felhágnak!

DAL.

(Mártius' 30-kán 1800.)

Nosza a' hattyú-tollat
Képező kacsók'
Hártyáján a' patyolat-
Színt áztassa csók!
Te vagy szépek' szépe, 's te
Rád rózsát a' gyöngy este'
Ecsete Venus' teste'
Véréből feste.

Melyed' számhoz emeljed
Hogy földön mennyen
Becsés csókod 's szent tejed
Bele csöppenjen,
Ennek kies völgyébe
A' havat, szűz' tejébe
Szapúlt gyolcsal fedé be
A' dicső Hébe.

Jer oda hol a' deli
Rózsa' szent gözi
Az elpirúlt esteli
Hajnalt kendőzi!
Itt a' Zephyr' lágy szele
Melyembe fújon bele,
'S tüzet szelével e'
Csendesítse le.

Itt lábunk Jázon' juha'
Gyapját, ibolya'
Képében, a' zöld 's puha
Fű közt gázolja.
Oh szárnyas fattyu hess el!
Oh élve ne temess el!
Jaj szemérem felesel
Két szerelmessel!

A' HYACINTHUS VIRÁG. (Április' 10-kén 1800.)

Repülj balzsamos 's kékelő
Virágomhoz lassu szellő,
Kis szádnak repdeső raja
Bús estem' hagyd vigasztalja.

Repülj! 's balzsammal telt begyed
Illatommal tele vegyed,
Jőj! szellőddel hagyd forraszsza
Öszve magát szám' panasza.

Jőj! virágom' kék bársonya
Hagyd legyen lágy szellőd' honnya,
'S dülj szűz kebelembe, a' ki
Halálom' hagyd suttogja ki.

'S mindenütt, hol szárnyad szedel
Illatos gőzt, ezt beszéld-el:
Mikor nyílani kezdett drága
Gyermekségem' szép virága,
Azt tőből akkor metszék ki
Egy juhász-isten' játéki.

Tiszta napom' fényes dele
Bús homályba botla bele,
'S befödte gyermeki korom'
Hajnalát gyász füstös korom.

Mert a' bús, szerelme által,
Ezen formába tett által,
'S a' rajtam levő bársonyt a'
Mostani kékség bévonta.

Kis lábom a' piperezett
Fűvek között meggyökerezett,
Kezem, fejem 's hajam-szála
Mind virág-levéllé vála.

Virág lettem; 's lett dajkám a'
Flóra, az a' hires dáma:
Holt tetemim most már ennek
Szép kertjeiben pihennek,
'S a' tavasz szép kezével itt
Oldja fel pólám' kötelit.

De bár a' síron nőtt málva
Között volnék elplántálva,
Vagy a' kripták' boltja felett
Rendelt volna Flóra helyet:
'S itt az éj holt test' gőzébe
Virágom' hagyd temetné be.

Menj most Zephyr! 's hintsd-be tépett
Virágommal azt a' képet,
Mely az ocsmány bűnnel béllett
Sodománál só-képpé lett.

DAL.

(Április' 20-kán 1800.)

Phoebe' gyöngy szüze' Szerelmes tüze
Miatt szivem szana-Szét pattana.
Melyem úgy szaggatja A' Vénus' vak fattya'
Eleven szene; Mint a' fene.

Szemeim patak Könyet hullattak
'S e' sok sovány rétet Kővérré tett:
Szűz! te lehetel e' Kinos seb' fercsele,
Mert a' blezurt a' Képed szurta.

Szerelmed' heve Beteggé teve,
Ortzám a' miolta Megcsókolta.
Boldog Egek! éljen Az az éj a' melyen
Megölelélek Drága lélek!

Nyilakat rám a' Cyprusi dáma'
Meztelen Ámora Oh beh szóra;
Ez a' szép Phoebe ha Kacsintását néha
A' szemem közé Lövöldözzé.

Neked Dafném a' Szellők közt néma
Complementet vág a' Rét' virága,
Ha te veled karon Fogva az ugaron
A' drága szagok Közt ballagok.

A' szagosított Tarka pázsitot
Mikor slepped' alja Zúgva nyalja,
Az este' lány szele Cziczáz vele 's bele
Kendőznek magok A' parlagok.

Néha a' mirha Szagú Zephyr, ha
A' meselin sleppen Belül reppen,
Ártatlan szélvész Által felfürkészi
Csiklándósodott Klenódod' ott.

De már rubintom Én nem tapintom
Azt a' szép szűz melyet, Oh a' melyet
Két szent arany alma' Dagadós hó-halma
Már jó eleve Széppé teve.

Jaj hova futa! Az a' minuta,
Melyen kezével e' Megölele?
'S melyben engemet e' Keblébe rengete,
'S rám csók-harmatot Locsogtatott.

DAL.

(Május' 1-sőjén 1800.)

Kis virág! egy lassú szellet
A' minap hogy rád lehellett;
Azonnal bársonnyal bételt
Rózsás méhed terhessé lett.

Rajodra a' Flóra' keze
Abroncsokat övedeze,
'S ezt egy kis fásliba ah beh
Kegyetlenül polálá be!

Terhes vagy! 's szép virágodnak
Bimbócskái domborodnak,
'S feszes méhedet a' bele
Hullt mag feszíti kifele.

Burkozz ki, 's bársonyt viselő
Illatos rajod hozd elő,
Ne légy tovább a' kötözött
Pólák' köteléke között.

Méhedből rukkoljon ki a'
 Szép virágok' kis úr-fia.
 Majd ezt a' hajnal' harmatja
 Édes tejével szoptatja.

Elővesz egy piros ecset'
 Latkájával festett csecset,
 'S a' mézt ennek szentek-szenti
 Rád reggelenként csöppenti.

Kis testedet kényes karja,
 Pirúlt fátyolba takarja,
 'S a' rád piperézett imeg'
 Gyolcsát balzsammal önti meg.

Ha előbukkansz, majd néked
 Lesz egy kis szép gőzkörnyéked,
 Piros ködöt izzadsz, mely a'
 Testednek lesz parapléja.

No frizúrozd fel hát saját
 Gyermekednek szagos haját,
 Az én Istenkém' kebele
 Hagyd diszesebbüljön vele.

Erre nyalka rajod kölcsön
 Gyönyörűségeket töltsön,
 'S rózsás homályt vessen rája
 Piros mántsétod' hárttyája.

Gyöngyös rojtod közt ékesen
 Egy lassú szellő reszkessen
 Ha azt melye' közepébe,
 A' tejes völgybe teszi be.

DAL.
(Májusban 1800.)

Szép szűz! mikor szivem deli
 Pompájú képed' képzeli,
 Dobog akkor, 's kis gunyhója'
 Falát frisebben koczolja.

Távol létedet édesem!
 Képzeléssel felkeresem -
 Legyetek itt tanuk - ah sok
 Könyben úszó sohajtások!

Csak rózsás hóval megtömött
 Kebledben lelek örömet,
 Lelkemet angyali diszed
 Által bámulásba viszed.

Orczád szivem' bálványa, 's a'
Melyednek lejtős havasa;
'S ez, téged' fehér mont-lisztel
Behintett mely! holtig tisztel;

Mert a' te két halmod közé
Bujt mikor Vénus üldözé:
Csókokat gördít hát rátok
Szent patyolatú fuvátok!

Kóstolta Júnó' tejét a'
Nyájas szerelmű poéta,
'S tudja, hogy milyek a' régi
Elyseum' édességi:

Mert ő ezen szűz Diána'
Orczájának oltárán, a'
Rózsás lobbok' lángja közé,
Könyes csókjait öntöze.

A' FEHÉR SZEGFŰ. (Májusban 1800.)

Szép Szegfű! a' Flóra keze
Beh szépen felpipereze!
Ő téged', megfehérített
Gyolcscsal szépen béterített.

Őszült fejedre fürtözött
Hattyu-toll pelyhet kötözött,
Júnó pediglen ezen te
Tolladra tejet csöppente.

Szagos leveledre drága
Kezével csipkéket vága,
Rojtot aggatott rád 's azt a'
Legszebb módon felborzazta.

Esténként rád lágy bíborul
Szolgáló szagos gőz borúl,
A' hajnal meg' mesterkézett
Leveledre csorgat mézet.

Harmatok! ti itt a' rojtok'
Gyapján oh mely szépen folytok!
'S mézeitek a' paplannak
Haván lucskos truppban vannak!

Szép vagy! 's fehér ábrázatod'
Havát nagyon csinosgatod!
Kis rangod nagyon a' módik
Új pompájára vágyódik!

Szagos pomádéd' pudered'
Szép hava közé kevered,
'S azt a' gyöngy Flóra' isteni
Gondja hajadra úgy keni.

Boldog Árábiát gőzöd'
Jó illatjával meggyőződ
'S páros ránczod' lejtős közü
Dafném' melyét tükörözi.

Szeplőtelen vagy! 's kisdedi
Tetemedet hártya fedi;
De tovább már patyolatod'
Zászlóját nem lobogtatod:

Mert én, Téged! kedves alak
Tövedről le szakasztalak,
'S belőled két kisasszonyok'
Számára koszorút fonok;

Puha tested még a' gyenge
Bimbó' méhében fetrenge,
'S már ezen két dicső lélek'
Kebelének szentelélék.

(Májusban 1800.)

Te zöld fa! Te, kivel Pánnak
Szörös vad kezei bánnak,
Beh fel öltöztet imádott
Festékű formaruhádott.

Szárnyad alatt bádjad széllel
Párosodott árnyék déllel,
'S testemet ágad' homálya
Szenderedéssel kínálja.

Sugár termeted a' buja
Pompájú ligetbe buja,
'S ott az ártatlan állapot'
Tölgyéből vad tejet szopott.

Árnyékidra, kik a' szernek
Balzsamja között hevernek,
Aranyos lángba öltözött
Fény kukucskál a' fák között.

A' kik egyszer fris gyepednek
Selyme közé heverednek,
Azok a' Didoi ágynak
Lágy párnáira nem vágynak.

A' patak' olvadt kristálya
Ennek tövét nyaldogálja,
'S magát a' folyók' harmatja'
Gyöngy tükriben csinosgatja.

Madárkák! itt a' zöld boltok
Alatt mikor ti danoltok,
Akkor Múzsámmal siketen
'S némán mi mélázunk ketten.

(Májusban 1800.)

Te szép fa! öntsd meg a' veled
Született szaggal kebeled',
'S fogadd bé nyájasan német
Pompád közé Istenkémet.

Légy a' hév nap' irigy lángja
Ellen neki zöld firhangja,
Ha a' virradás innepi
Rózsájú képét meglepi.

Szellőt hajtó szárnyad' alja
Legyen legyező lokalyja,
Ha alád dül, - ne sajnáljad
Rátakarni fris homályad'.

Henye árnyékod' éjele
Szerelmeteskedjen vele,
'S szökjön csintalan Zephyr a'
Csiklándósabb tagjaira.

Újulok, hogy zöld selyembe
Bujt árnyékodba dültem be;
Látom, hogy ágod' levele
Hét színű csöppel van tele.

'S ha most a' lány Zephyrkének
Fiai rárepülnének,
Megrázódna, - 's a' szent manna
Izú harmat rám rohanna.

Álmos vagyok 's néha le-le
Csapódik szemem' fedele,
Szunnyadok, - 's szemem ablakja'
Táblájit mindjárt berakja.

Csak még egy kicsit édesen
Susogó szellőd rengessen.
Legyezz; - mert már most az álom'
Édes robotját szolgálom.

(Májusban 1800.)

Liza! engem' istenséget
Képező szépséged éget,
Nyakadba borulok, - 's kökény
Szemedre csókot töltök én.

Ha szívem 's lelkem melyednek
Oldalába heverednek,
Lármájok miatt ennek hó-
Halma közt jajgat az echo.

Jer, e' pázsit' fűszerszáma
Közé velem, te gyöngy Dáma!
Itt Flóra a' zöld ugart a'
Legszebb színekkel kivarta.

Majd ha a' rét' zöld bíborja'
Bársonyát lábunk tiporja,
A' fű' gyapjának illatja
Szerelmünket bájolgatja.

Itt a' mézcsöpökkel tele
Levő esthajnal' kebele
A' zöld pázsit szomjú hantja'
Halmára tejét locsantja.

Melyed' Flóra' hyacintja'
Szagos szellője tapintja,
'S csiklándozó fénnel bántja
Szemed' a' harmat' gyémántja.

Érzésünk a' ptrücsök' dalja'
Rekedt notáját itt hallja,
Itt sír a' filemilének
Szájába panaszos ének.

Az én Istenkémtől rétek!
A' diszt most kölcsönözzétek;
Te pedig rózsás kikelet!
Lehellj rá élesztő szelet.

DAL.

(Május' 15-dikén 1800.)

Nincsen máshol csak Pápán van, Pápán, a'
Szent természettől remekelt Diána;
Szűz királynak, 's kis istennek
Kell ismérni már ezt ennek-
Utána.

Szám sokszor ész nélkül a' tűz miatt a'
Rózsát öszve meg' öszve csókolgatta;
Csókolgattam mert gyöngy lélek!
Mindíg Téged képzelélek
Alatta.

Örökké élsz nálam, mert melyembe le-
Írt neved szív-sebembe forradt bele.
Nálad nélkül szerelmesem!
Nincs szívemnek sem dele, sem
Éjele.

A' kőfaragó is holt testem' sírja'
Márványkövére sírversül ezt írja:
Ez az ég' legszebb angyala'
Dicső formájának vala
Mártírja.

Emlékezetedet a' sír' gunyhója'
Boltja alatt még hamvam is csókolja.
'S az engem' elnyelő verem'
Halmán Te számodra terem
Ibolya.

SZOMORÚ DAL.

(Május' 27-dikén 1800.)

Oh fekete vérű szívbeli keresztetek!
Bús melyem' üregében még meddig lesztek!
Víg életem' derült delét csúf lárvások'
Gyász vásznával már egészen bévontátok,
Édes öröme termett éltem' virágja'
Gyöngy leveleit fene férgetek rágja.
Jaj nálam a' kedves élet'
Jó méze keserűvé lett!

Víg időmet a' végzések a' remeték'
Únalmas pusztái közé számkiveték,
A' gyönyörű éjszakák' muzsikás bála
Legszomorúbb virrasztó éjellé vála.
Hol vagytok angyalkák! ti, a' kiknek selyem
Kebletekbe sokszor lehajtam bús fejem;
Beh sok sohajtást bocsátok
Szellő képében hozzátok!

Édes élet! oh beh megtagadád a' vad
Végzés szerint tőlem drágalátos javad.
Jobban jobban elegyedik naponként a'
Testem' piros vére közé barna tenta.
Hervadok! 's képemet a' bú' sárga máza
Sáppadt színnel egészen bémaszkarázza.

A' legörvendezőbb napok'
Kedvétől is csömört kapok.

Szájam kéménnyé vált, 's a' tudómból bele-
Lökődő sohajtást füstölgi felfele.
Nem sírhatok, mert szememnek gyászos gyapat
Kerítésű kútjából a' könny kiapadt.
Légy szomorú lelkem halálíg, mert rád a'
Fátum vígasztalhatatlan bút okáda;
Sírj mikor én a' barlangok'
Sötét gyomrában lappangok.

Egy helyt tudok, mely az erdőknek havasi
Közt lévő kietlen bércekkel egy hasi:
Ég! engedd meg azt, hogy gyáva lelkem ezen
Helynek hasadéki közé hagyd rejtezen.
Majd itt a' pók által szőtt szennyes fátyolok'
Rongya közt siket vékony hangon huholok.
Itt a' puszták' bús bagolya
Halálos notám dalolja.

Még a' néma kriptában levő bús boltok'
Bűzhödt penészei közt is jajt sikoltok.
Siralmam a' temetőnek zöld pázsitja
Közt a' sírhalmokat echora tanítja.
Bús pihegésim a' haldokló hattyunak
Hörögő notájára oly dalot fúnak,
Milyent a' sötét éjelnek
Holt árnyéki énekelnek.

Tátsd el sír бүдös szád', 's nyíljon meg számomra
A' holtak' nyers húsával élő föld' gyomra.
Örökös feledékenység! mély vermedbe
Régen megúnt életemet temessed be.
Boldog holt test! téged a' híves gödörnek
Fenekén a' gondok oh beh nem gyötörnek;
Földes úr vagy, 's jaj szód' a' lyuk'
Öblében soha sem halljuk.

Föld várad' agyag bástyáján az aggságnak
Vakmerő mord katonái bé nem hágnak.
A' néma hallgatás dohosítja siket
Vermeidnek penészes üregeiket;
Néha lángot repít a' meggyuladt pára'
Lidércze vén sirod' béhorpadt halmára.
Nem hortyog a' sírba bele-
Dült mély álmod' rút éjele.

DAL.

(Junius' 14-dikén 1800.)

Szép Phoebe! egy szüzet láttam, 's e' szinte
Oly kellemetes gyöngy remek volt mint Te.
    Ájulásba estem tőle,
    Mikor egy felházból ő le-
        Tekinte.

Egek oda vagyok, szívemet mert e'
Kacsintó ígézéssel agyon verte!
    Jaj törbe ejtett isteni
    Rózsás szájának syreni
        Concerte!

Villám pillantás közt gyöngyen pompázott
Barna szeme titkos nyilat szikrázott.
    Piros rózsái képének
    Fehér melyére döntének
        Pejmázat.

Ősz kócsag-toll bólogatott fürtözött
Hajának sötét selyem szála között,
    'S e' gyász hajára düle le,
    Ha néha a' Zephyr bele-
        Ütközött.

Melyének pattogós hó-halmocskája
Még Zénót is tapintással kínálja.
    Ah be boldog leszek! ah! ha
    Szívemnek itt lesz valaha
        Tanyája.

Szívem Ámor ellopta, 's azt gyöngy Hébe,
A' te gyönyörű öledbe tevé be;
    Te is hát téjben feredett
    Szűz add nekem a' szivedet
        Cserébe.

Már puha gyepp ágyamra jajjal tele
Levő szám oly sok sohajtást teve le,
    Hogy abból lesz a' homályos
    Fényű esthajnalnak nyájos
        Lágy szele.

Jőj hozzám, mert szívem' csak szád' czimbalom
Zengésű beszédével vigasztalom.
    Meggyógyulok legottan, csak
    Reád még egyszer pillantsak,
        Angyalom!

VAS VÁRMEGYÉBEN.
(Julius' 6-dikán 1800.)

Lyánka! a' végzés tőlem Tégedet beh
Elragadt! elragadt! 's más helybe tett be!
Itt! itt hagyál engemet e'
Kedv nélkül való remete
Életbe'!

Csók között te hozzád gyönyörű sajátom
Bucsuzó jajaimat most bocsátom;
Mert én képed', a' mostoha
Idő miatt, talán soha
Sem látom!

Már te a' hives árnyékoknak selem
Szőnyegén soha sem mulatsz én velem.
Ezt a' kis szüzet, - Istenem!
Már se' nem csókolom, se' nem
Ölelem.

Édes mulatságod mindig eszembe
Jút, valahányszor gunyhómba fekszem be.
Eszembe jút, jó kis lyánka!
Hogy mely sokszor mulatánk a'
Kertembe'.

Már én meghalok, 's majd valami szemet-
Dombnak hantja ha a' sírba bétemet;
Rózsáddal 's nefelejseddel
Tömött melyedbe rejtsed el
Nevemet.

Sírv keseredett lelkem! 's jöjön ki a'
Nyögés között tőled keserves Ária.
Sírv! mert nagy búba taszíta
Elmenetelével Sz-
Zófia!

Ott sír most a' néma magányosság! ott,
A' hol máskor dalunk concertet vágott!
Hát én neked angyalom! óh!
Jaj! már nem kötök szép csomó
Virágot.

Hervadj violám! 's rózsám is levele'
Mosolygó pirosságit vetkezze le.
Hulljanak könny gyanánt a' ti
Kebleteknek gyöngy harmati
Sokfele!

Élj soká lyánka! 's a' Dámáknak légy e'
Hazában oly dicső egyetlenegy;
Hogy csak gyöngy orczáddal 's havas
Melyeddel is kérkedjen Vas-
Vármegye.

Soha sem felejtelek el, míg gyász sirom'
Földi várát örökségül nem birom.
Szivem' táblájára én a'
Te nevedet kis Heléna!
Felirom.

CSIPŐS VERS

(September' 28-dikán 1800.)

Oda vagy Corinna! 's szemednek szikrázó
Parázsától már nem hevülhet fel Názó.
A' hol másszor álló csillagid' játéki
Arany villámukat lobogva lövék ki,
Ott most pókhálós lyuk van, 's ezen undok lik'
Fenekén egy fakó fényű mécs haldoklik.
Holt tüzed' üszöge kék füstével fáin
Sújtásokat feste szemeid' kupáin.
Elfonnyadtál 's kivált homlokod' inneplő
Haván tömve látszik a' sok mocskos szeplő.
Lángoló orczádnak nyílt rózsája hatvan
Eszkendőt képező bőrfirhang alatt van.
Lekopott képedről a' csiga vér cseppel
Kifestett gyönyörű piros bársony lepel.
Csúf vagy! de nem volnál ily csúf maszkara, ha
Egy húshagyó Kedded lett volna valaha!

(October' 25-dikén 1800.)

Oh szép zöld rét, néked, néked!
Van igazán gyöngy környéked;
Itt a' szagos ibolya'
Kelyhét Zephyr csókolja.
Te a' hajnalt lucskos lepled'
Szent gálájába innepled,
'S pomádés lányid ennek
Fényére olajt kennek:
E' meg őket rózsás esti
Fényével pirosra festi. -

Festi, - 's oh, a' királyok'
Szokása szerint, rájok
A' harmat gyöngyöknek deli
Érdem csillagit tüzdeli,
'S kit-kit arany kereszttel
Felczifrázva ereszt el.

Ez az új fűvet reggeli
Csöppökkel megkereszteli.
Kereszteli, - 's nap költi
Előtt vizét rátölti.
Ez a' dalos filemile
Tábort ágra ülteti le,
'S ott belőlök szent lelki
Hangot énekdegel ki.
A' felhőkre 's a' fekete
Ködre rózsát hinteget e'.
Ettől arannyá vál a'
Mohos bérczek' kőszála.
Idvezlégy hát fél Istenné
Tevő bársonyos Istenné!
Jőj! oh jőj fel! én már lak-
Helyem' pázsitján várlak!

Pázsitra dülék, ez mivel
Bennem szent változást mível.
Csak! csak! ez a' zöld palást
Nyújt nekem vigasztalást.
Hajdan szívemet Elizám'
Szűz melyébe itt fáslizám.
Itt! itt! te szép viola
Tégy bizonyosságot róla.
Csókját orcámra, mely hozzá
Simult, ő itt kvártélyozá.
Itt! itt! csöppene rám a'
Szájának fűszerszáma.
A' föld' legszebb Nymphája itt
Kanyarítá rám karjait:
Mind ezeknek, te buja
Rét! légy élő tanuja.

Mind ezektől egy bús eset
Miatt szívem már elesett;
Már én gyöngy Erzsébetem
Többé nem ölelgetem.
Ő vele ezen gyepen nem
Lehet már többé pihennem,
Már nem látom többé két
Orczája' rózsás ékét.
Írigy az ég 's ily rettentő
Csapással azért rettent ő;

Mert félt, Kincsem! kedves itt
Léted hogy istenesít.
Vajha még egyszer számba nád-
Mézű csókod locscsantanád.
Kincsem! itt a' fű közt te
Meglész, csak ide jöszte.

Szép rét! rólad soha sem mert
Szivem roszul szólni, nem, - mert
Jáva ad itt a' pázsit'
Fűvének illatgázsit.
Itt repdesnek a' hajnali
Zephyrkék' szárnyas angyali.
Adj helyt most is, szent Aegis!
Fejemnek, lám nem rég is
Édesdeden! édesdeden!
Nyugottam zöld szőnyegeden;
'S pengetvén bús cziterám'
A' gyáva hold süte rám; -
Itt kesergém, oh szép rét! itt!
Gyöngy Elizám távol létit!
'S bús szivem a' fű közé
Siralmaid öntözé.

**POÉTA LESZ KATONÁVÁ.
(November' 3-dikán 1801.)**

Nincs könyvem, 's Gádesben már többet nem
Lehet az oszlopot öntözgetnem.
Ti miattatok, Fábri, Fodor, ott,
Heves vérem annyira felforrott;
Hogy a' nektek emelt szent Piramis
Alatt, majd Biblis levék, magam is.
Láttok egy helyet, itt zúgnak a' vak
Szerencséből áradott vér-tavak,
Ebben a' törött karddal 's puskákkal
Együtt a' sok haldokló czikákol;
Bög az álgyú, 's erre echot a' sir'
Véres gyomrának siket jaja sír!
Szent dicsőség! itt nyerte a' hadi
Cserfa koszorút a' két Hunyadi!
A' dicső Túriak, 's Kemények itt
Mivelték a' szent virtus' remekit!

Itt vetének lobbot a' Vécsei'
Kriptájának örökös mécsei.
Hova ragadsz virtus' útján járó
Nemes Képiró 's Mészáros Báró?
Engem' 's Muzsám' a' ti ég' angyalit
Felül muló fényetek andalít!
Én oszloptok alatt sirok, - e' meg,
Ha tettetek énekli, remeg.
Halhatatlan halandók! óh de mit
Siratom én tettetek' érdemit?
Az én vérem is a' virtus' fennyen
Álló oltárára hagyd fecscsenjen.
Nyujtsd ki vitéz Márs kezéd', - imhol a
Zászlóhoz kötelező parola.
Katonává lettem, 's már nem tesz bús
Fejemre borostyánt a' víg Lesbus.
Nem repül elmém a' zöld Helikon'
Zephyrkéjinek lágy szárnyaikon.
Isten hozzád, szent hely, egy ember sem
Dalolja ezután az én versem!
Ah, édes hazám! minden tagomba
Halált okádjon a' gyilkos bomba;
Ha meghidegszik bennem a' letett
Hittel fogadott forró szeretet.
Esküszöm! hogy én is leszek, Quinte
Curti! olyan jó hazafi, mint te!
Félj idegen irígy, - mert a' kik szét
Akarják tépni Decsi' Fénikszét;
Én! én! elkeseredett fegyverem'
Mord vasát azokba magam verem.
Kard kell Gordiusba, mert másképp nem
Lehet a' bolond csomót feltépnem.
Elébb triumfálnom kell a' bárson
Szinű vérrel fecskendezett Márson;
Hív lelkemet azután vigye vén
Csónakában Kháron a' Styx' levén.
Szent por lesz az, melybe érdem jegyül
Szolgáló sebem' hamva elegyül!
'S majd ha csapkodja, édes hazám! a'
Te határidat vérem hulláma,

Akkor egynéhány hantokat eves
Sebbel teli hűlt tetememre vess;
Tudom, hogy engem gyöngén 's lágyan nyom
A' te áldott földed, boldog honnyom!

REJTETT SZÓ.

A' Deák, a' Görög és a' 'Sidó R-nek
Őszve tett hangzási itt bőven hevernek.

DIVAT RUHÁZATONI FOHÁSZKODÁS. (November' 7-dikén 1801.)

Oh egek mit érünk! mikor Bécs' és London'
Elhullatott tolla van ma minden bolondon.
Ti vagytok ezek, a' mai világban, ti! -
Magyar Amazonok' korcsosúlt fajzati. -
Vigyázzatok, mert a' Phaedrus' szajkójárúl
Írott csúf mese nem soká rátok hárúl.

(Április' 3-kán 1802.)

Van egy zöld pompájú liget, mely a' deli
Természet balzsamos bársonyát viseli; -
Itt kávé gyanánt a' virág a' reggeli
Naptól fénylő édes harmat Nectárt nyeli.
Cseveg a' piperés kartonba öltözött
Dalos madár a' zöld zománczú fák között
'S ha tükörbe nézett itt a' nap, a' gőz öt-
Ágú érből halkkal felfelé költözött.
A' nyalka plántának a' méh conczertez e'
Bársony' kanapéra mely ledüledéze,
'S a' karazirozó Zephyr' szárnyas keze,
Csók között, a' lepkékre lágy szellőt legyeze.
Láttam, hogy itt egy oly szépség ideál a'
Legméltóságosabb észet haladó gála-
Díszben volt, a' kinek gyöngé haja szála
Barna, vékony, puha selyem szálból álla.
Ha ezt a' kötődő szellők' tréfás nyája
Néha lebegtetve gyöngén fujdogálja,
Oly szag hull róla, a' milyennel kínálja
A' derült eget a' szagos Jáva' tája.

A' vidám természet, gyenge kezével e'
Szép szűz táborhegyi hósín bőrire le-
Enyvezett fekete pamutból két fele
Rántott gyász szívárványt büszkén remekele.

Szűz orcája bőri alatt a' szeretet'
Szemérmes tüze oly rózsás lobbot vetett,
Mint mikor muselin fõdi a' vérbe tett
Pókhálóból készült piros öltözetet.

Elpirúlt, téjjel meglocsolt, 's gyuladozott
Ortája' színe is valamelly átkozott
Buja pej rózsától titkon árnyékozott
Fehér liliomtól hajnalban származott.

Oly öltözetben volt rózsával beszélget
Szája, mint a' nap az ő szent háta megett
Levő estére a' milyen tűz szőnyeget
Ábrázoló piros láng fátyolt tereget.

Ni! Itt a' szűz téj, - ott a' csiga vér, - ah ni!
Mely boszorkányozva tud andalítani!
Ezt nézd! ezt! Niventi, úgy tudom' hajdani
Rosz állításodról hogy le fogsz mondani.

Bankrotál az ég! 's elveszti kincseit, - ah!
Mert minden szépséget erre gombolyíta!
Angyalt imádkozna! - dicső angyalt! itt a'
Hajdan borjút tisztelt rosz Izráelita.

Egy szóval, itt minden vonulatot 's részlet,
Oly öszve illésbe tett a' víg természet,
Hogy azoknak a' leggyönyörűbb egészet
Tett egységöken csak szépség heverészett

A' POÉTA ÉS MÚZSA. **(Április' 22-dikén 1802.)**

POÉTA.

Ide? édes lányom ide?
A' fűbe heveredel,
Ugy é? majd énekeid e'
Szent helynek énekled el?

Oh verselj hát a' lehidalt
Zöld fűvön, Árpád' nyelvén,
Egy keserves hazai dalt
Könyezve énekelvén!

MÚZSA.

Szent tűzbe hoz a' zöld erdő,
Mikor látom a' pázsit'
Tiszta harmatjában ferdő
Napsugárok' parázsit.

Most is, ni, mint emelkednek
A' szent lángok! engedek!
Engedek ihlelésednek,
Oh nagy Virág Benedek!

Nagy vagy és a' nagy emberek'
Érdemit zengő nótád'
Hangja miatt ez a' berek
Halhatatlan echot ad.

Majd, ha a' Te nagy lelkednek
Honnyát rothasztó sír' kék
Nefelejcséiről szednek
Balzsamot a' Zephyrkék;

Akkor a' víg Muzsakartól
Füzött koszorúd' fodra
Közé valami magyar toll
Ezt írja oszlopodra:

„Nézd, vén idő, itt oltatott
„Érczbe a' Virág, itt ni!
„S Itt fog ő a' fris harmatot
„Nemző könytől virítani”

Oh boldog a' ki nemzetét
Virrasztván a' hüs hanttól
Zöldellő vén cserfa' setét
Éjszakájában lantol.

Lantolj csak, majd feltámadnak
Itélni a' huszadik
Nagy reménységű századnak
Tavasza a' Hunyadik.

A' kecségtető beszéden
Megszelídül a' vadon
Ártatlanságban nőtt Éden-
Kerti legény 's hajadon.

Koszorút ne várj, - sokára
Lesz mikor a' magyarul
Éneklő fők' homlokára
Borostyán-ág kanyarúl.

(Ah ordít az ég, mikor rút
Pompával az eretnek
Ördög köt tövis koszorút
A' haza szeretetnek.)

Lám a' Földi sirvermének
    Könyel özvegyúrt homok-
Sárjából sem épülének
    Gyászos érdem templomok:
De sírnak a' Pimpla lyányi
    'S dőngetik az alföldi
Pusztá mezőkön parányi
    Tested' sírdombját, Földi!
Sírok én is, - siralmam vad
    Tövissel és akásszal
Béborított dicső hamvad
    Felett mind addig gyászal,
Míg a' dicsőség mennybeli
    Fénye aranyos pamut
Forma felhőben tiszteli
    Ezt a' szent hideg hamút.

POÉTA.

Hagyd itt Muzsám kilocscsantott
    Könyedet, oh egy kaján
Halált meggyőző Rácz lantot
    Nem penget egy gyáva lyány!
Hiában tránsirozza zok-
    Csuklás halott éneked!
Jer a' fák közé, majd azok
    Közt, mást súgok én neked.
Dicsérd Kloét', a' csintalant,
    A' szép Kloét, - Kloé tán
Felbúzdúl, 's könyörül a' lant
    Mellett siró Poétán.

HOLDVILÁGON.

(Junius' 10-dikén 1803.)

Virrogass, oh szeplőtelen
    Hold! én velem ez éjelen;
Most nem hamvazza szűz téjjel
    Festett fényed fellegéj el.
'S míg így könyezve az engem
    Gyötrő szerelmet elzengem,
Az alatt bús fényedet e'
    Köncseppekbe mártsd bele te.

Gyöngy Liza! ah Phoebe' jobbján
Ülő legszebb s legjobb lyán,
Dafnisod szeret téged; de
Hát te őtet szereted-e?

Ah, képzelhetetlen lyány! ah,
Tékozlott szépség' bálványa!
Szeresd, mert csak könnyörülő
Szíved által idvezül ő.

Tégy jól azzal, kit létele
Csak érted köteleze le.
Boldog lesz, csak pillants rája
Imádott szépség' királya!

DAFNÉ' KESERVE.
(Aprilis' 3-dikán 1804.)

Este ment Dafné Dafnisa'
Sírjához, - 's halaványon
Jött fel a' szőke hold is, - ah!
Szomorkodott a' lyányon! -

Szent pályáján búsan haladt
A' lobbant rózsás kelet
Felől, az agg tölgy fák alatt
Kesergő szép lyány felett.

Kesergett, 's a' bús sietés
Nógatván a' kegyeset
Megbotlott a' sír mellett és
Azon keresztül esett.

Pezsdült a' halott' hült pora
'S zúgott, a' szomorú hant'
Virági közé mikor a'
Szép arkangyal lezúhant.

Mint a' széljel szórt páva toll,
Úgy barnula fürtözött
Haja a' kedves illattól
Balzsamozott fű között.

Lágy köntöséből valamely
Szellő miatt a' neki
Gyuladt pihegő drága mely
Szemérmesen fesle ki.

Szemei könybe láblogtak,
'S a' menny' fáklyás tornácza
Olvadt orcájának csatak-
Fuvatján, tisztán látsza.

Ájúlt szívének énekit
 A' sziklák' düledéki
 És a' roppant üregek itt
 Tolmácsolva bögék kí.
 Jaj, egek! dobogó melyem'
 Érzékeny szíve, 's méla
 Képzetem, az öröm' 's kellem'
 Sirásán elaléla.
 Sírt Dafné, az a' gyöngy Hébe,
 'S két ragyogó szemének
 Napjai könycseppeibe
 Szívárványt teremtének.
 Ah! a' fuldokló lehellet,
 A' fohászkodó Óda'
 Sohajtása a' rét felett
 Zöld hullámmá sodróda.
 'S míg hév könyragya csöppene
 A' sír' fűveire le;
 A' gyönyörűség' Istene
 Addig így énekele:
 Megholt, Dafnis! szakadjatok
 Könytengertek' szélveszét
 Jajjal sirató Erátok'
 Bús szívei szerteszét.
 Sírj, lelkem! 's egy szívbeli dal'
 Zengése közt kedvesed'
 Sírját szívdobbanásiddal
 Haldokolva döngessed.
 Hát, bódult halál! egy szelid
 Tekintetű angyalnak
 Héví keblében bús éjelid
 Göröngyöket fagylalnak?
 Hát a' hajnal' lángjairúl
 Lemásolt szent rózsaszín'
 Bársonya többé nem pirúl
 Az orcák' nyílt tavaszin?
 Hát az eleven ajak? - oh
 Szent képzés! - 's a' fekete
 Szemnek gyász csillaga, fakó
 Hamu porrá lehet e? -
 Úgy van, - ezen dicső vermet
 Benőtt virágos málva-
 Fűvek alatt egy gyöngy termet
 Lágypernyévé van mállva.

Rázd le vén tölgy levelid, ők
Hagyd hulljanak reá, 's a'
Szemfedel te légy, oh idők'
Korosodott rovása! - - -

De tán fel is éneklélek
Tégedet, porrá lett test!
Tégedet, angyali lélek!
Tégedet, kellemettest!

Mert, ni! ringatva lebegtet
Ott a' horpadt sír felett
Egy sárga lánggal beszélget
Felhőt az esti szellet. -

Mint a' szappan' buboréka
Úgy hintálódik, 's heten
Pompáznak a' fő színek a'
Hó színű kísérteten.

'S a' mint a' Zephyr' lágy szele
Csókot lehell reá túl,
Czifra lángja vissza fele
Lobogva repdes hátul. -

Mit lebegsz, más világ' szente?
Mit lebegsz, az estike'
Szagából lett gőzökön, te
Árnyékok' lárvás lelke?

Hát már kegyetlen tyrantok
Magába tért, 's le szakadt
Az erőszakos sírhantok'
Tömlöczéről a' lakat?

Jer, szent tündér! siralmamat
Buzdítsd a' kiöntözött
Meleg nedvű könnyfolyamat'
Ködös gőzei között.

Jer, erre! Dafnis' sírján áll
Az, a' ki hív, - jer, erre!
Fényes orczád' világánál
Hagyd ismérjek rád - jere.

De nem jön a' bús isten, - nem,
Nem jön keseríteni!
Sír reszketve, - 's jaj, Istenem!
Egy sírba süpped le, ni!

Ah! így, így csillognak a' vak
Szerencsének mennyei
Várába a' tündér javak'
Csalfa tüneményei.

Eltűnt Dafnis, - a' feketét
 Teremtő örök hályog
 Alatt, a' gyász halál' setét
 Völgyében kovályog.

Úgy van, - nem hallod kegyesem'
 Hamva, sem a' szanaszét
 Echozó jaj' hangját, és sem
 A' kifakadt panaszét.

Nyúgodj, szent halott! - higyd el egy
 Bús lány csak úgy él, ha itt
 Feresztheti vérrel elegy
 Könyben sirod' csontjait.

Dafnét melléd olvasztom, - ha
 Megengeded, Édesem!
 Hogy én is sirodnak lomha
 Álmát részül nyerhessem.

Síma szerencse! ah síma
 Remény! ah víg képekkel
 Jádtzó lelkem' képzet, ma
 Örökre tűnjetek el!

Dúljátok fel életem, ti
 Mord Nénék! - a' ti siket
 Világtok ölte teremti
 A' holtak' lelkeiket. -

Beh meg ezüstözöd, tele
 Hold! itt a' sir-domb megett
 A' *csacska* patakba bele
 Olvadott kék híg eget.

Egy rongyos felleg-lárvában
 Akarod el rejteni
 Szűz tested', - pedig hiában!
 Ki látszik mindene, ni! -

Tűnj el, - 's múlass a' boldogok'
 Kalyibája' fedelén! -
 Még most látlak, de meg fogok
 Halni még az éjel én.

FÜRDÖTT.
(Julius' 15-dikén 1804.)

Fürdött Fanni egy szép este,
 'S a' mint fürdött délczegen,
 Úgy látszott a' vízben teste,
 Mint a' fuvat a' jegen.

Ah! én láttam, az alaton
 Bokrok' firhangja között,
 Szép orcáján - a' pipacson -
 Piros harmat gyöngyözött.

Elbujt Múzsám, és a' néki
 Zöld lárvát festő hanga-
 Bokroknak barna árnyéki
 Alatt némán lappanga.

A' sárga nap már bészaladt
 Bársony honnyába, 's buján
 Berózsázott oloszfalat
 Láttunk arany kapúján.

A' felhők a' tenger felett
 Úgy pirosodtak távol;
 Mintha egy nagy jéghegybe lett
 Volna festve latkával.

A' téj-út' gyöngyi hamvasok
 Levén, úgy csillogtak ki;
 Mintha az ősz Dunára sok
 Mécset rakna valaki.

Hallgata minden, de Hébe
 Fürdött, - 's a' vízbe bele-
 Bámúlt ég a' tó' tükrébe
 Világokkal jöve le.

Lopva nézte az Ajalon
 Völgyből a' sáppadt dáma,
 Mint játszik a' szűz angyalon
 A' boldog tó' hulláma.

Símulva csúszott felfele
 Rajta a' hullám, - ah beh
 Vigan szakadt el, kebele'
 Javát mikor szopá be!

'S egy kis filemile zenge,
 Búsan zenge, - muselin
 Bőre míg friséle gyenge
 Dagadású kebelin.

Oh, hatalmas Amor! deli
 Diszével beh megsértett
 Ez a' bájoló éjeli
 Gyönyörű kis kisértet.

Szent borzadás andalíta,
 Midőn hallám a' Fanni'
 Víg lubiczkolásait a'
 Partok alatt csobbanni.

Itt a' Bethesda, mondék én, -
 Itt az angyal! - de ezek
 Mellett a' tónak környékén
 Én is ugyan könyezek.
 Ah tó-özön tégy Istenné!
 Ha most özönvíz lenne
 Ketten úsznánk, szép Istenné!
 Az Ararátra benne.
 A' tiszta víz' híg levébe
 Meg ázott haja setét
 Fürtökkel övedezé be
 Gyöngy nyaka' kerületét.
 Maga a' hold is a' remek
 Fanni' - a' szép viola' -
 Képén ragyogó gyöngy szemek'
 Fényétől világola.
 Víg Múzsám is míg kereste
 Keble' szentelt virágít,
 Oh, be féltem! hogy szűz teste
 Villogva rám világít.
 Két karja a' szent mely mellett,
 Ah, a' hattyú szárnyának
 Másai! - a' habok felett
 Fehéren lobogának!
 Elhaltak az érző szerek,
 'S nyugodalmas testének
 Kanahánába a' kerek
 Melyre nem mehetének.
 Képzeletem most is kábúl, -
 Épen úgy dagadt fel e',
 Mint egy téj-tó' hullámábúl
 Támadt hab-hólyag' fele.
 Serafim-dallom' itt zengem
 Múzsám is itt pihenje
 Boldog útja' terhét, - 's engem
 Idvezíts, lelkek' mennye!
 Édes táj! ah nyájas elme'
 Édene! a' te meleg
 Halmodon a' kedv' szerelme
 Magán kívül enyeleg!
 Víg havasod' ege alatt
 Sok szerelmes betegnek
 Sebhedt szivéből kiszaladt
 Sohajtások pihegnek.

Ah, Elysium! ni benne
Öröm völgy virít, - ah, ha
Szivdobogásomnak lenne
Echoja e' valaha!

Ússz le lelkem a' sík közön
Folyó nectárok levén!
Ti is úszszatok le özön
Képzeletek merevén!

'S ott a' pihegő tajtékon,
Hol a' hab.... Megálj fáradt
Képzelet! - megálj kártékon
Múzsá! - Hínár van már ott!

Szép a' Fanni, ő tárgy felett
Való szépséget képez.
Őtet csak a' dúzs képzelet
Látja: maga a' *szép* ez.

'S nem bir más ily mindenható
Kellemetességekkel.
Csak az a' kép, melyet a' tó'
Tükre ennek remekel.

Ártatlanságot inneple
Dicső fürdésével e';
Mert csak a' tó' ezüst leple
Volt figefalevele.

Evezz, bús lelkem! a' tónak
Megbabonázott nedvén,
'S kapkodj Fannihoz a' csónak
Hajótörést szenvedvén.

Jaj bukjatok gondolatok!
Bukjatok el képzetek!
Oh ha valaha voltatok
Búvárok, most legyetek!

Apollo! lantos Istenem!
Új világ derüle fel! -
Mit akarsz Múzsá? - úgy-e-! nem, -
Csapj fel a' szűz Józseffel.

Felcsapok, hárfás Istenem!
Nem! oh nem festegetem;
Úgy sem lehet lefestenem,
Leteszem hát ecsetem.

**CSOKONAI ÚRHOZ,
MIKOR ANAKREONI DALJAI KIJÖTTEK.
(Augustus' 29-dikén 1804.)**

Míg Fannim egy hüs vízparton
Danola, a' majorán-
Illatot gőzölgő karton
Virágok' gyöngy biborán:

Addig szép zöld oloszfalat
Képező és feketén
Árnyékozó lugos alatt
Szedeketék epret én.

Bájolva jött a' hang felém; -
Megyek, - 's a' rózsák tépett
Ereklyéji közt megelélem
Fannit, a' csupa szépet.

Kigyuladt szép orcáján lyán-
Szemérme, mikor ékkel
Virító szép kanahánján
Ájúlva olvadék el.

Idvezlettem az életet
Imádva, míg szép szentem'
Templomában a' szeretet'
Oltáránál pihentem.

Cziteráztam, de cziterám'
Elejtém; mert egy kellő
Ezüst hang úgy pihege rám,
Mint a' Jávai szellő.

Egy Poëta, 's egy gyenge kis
Szűz, - ah! úgy danolának;
Hogy maga a' zöld berek is
Búzdúlva járt utánok.

Ha ezt a' Múzsák hallanák.
Ah! - maga danol vala
Az Anakreoni danák'
Koszorúzott angyala.

Ni! egy szép leány' kebele
Táródik ki, 's abban csók
Vásárt út Amor, és vele
Meg alkusznak a' kancsók.

Pongyolán tollászkodnak, ah!
A' myrtus fák' anyányi
Galambfiai, - fársnak a'
Leggyönyörűbb leányi!

Ah! ni! a' szerelmessé lett
 Édes érzésű szív ott
 Hal el, hol maga az élet
 Először nectárt ívott.
 Ég a' VITÉZ! egy szűz lánytól
 Kicsapott láng gyúlt bele,
 'S a' mennyek' láthatárán túl
 Lobog szépen felfele.
 Látlak, szent prófétám! mikép'
 Ragadott el egy LÁIS
 Formájú szép angyali kép!
 I z r á e l p a r i p á i, 's....
 Csitt! Csokonai énekel,
 Beh szépen tud játszani
 A' parányi szerelmekkel:
 Érzed-e azt te Fanni?
 Sír Fanni, - 's csak úgy piheg ő, -
 Sír, - ah, jaj! nagyon oda
 Bámúlt, - nagyon a' zenegő
 Hárfára andaloda!
 Szólj! óh szólj! csupa szeretet! -
 Nem szól a' kegyetlen, ni!
 Egek! tán másba szeretett!
 Ni! ni! el akar menni!
 Venus! Amor! jaj a' rátok
 Esküdt szép Istenke im
 Elpártolt! - Isten hozzátok,
 Néhai szerelmeim!
 Hát én azért vezetélek
 A' babér berekbe bé,
 Hogy bümra légy a' szép lélek
 Iránt érzékenyebbé?
 Hát Fanni? - Édes Istenem! -
 Az én Flóra-szentelte
 Ligetemnek termése nem
 Illendően tisztelt-e?
 Pimplai rózsák' bársonyi
 Ha nem nyiltak is buja
 Fejeden; nyilt a' Bakonyi
 Vad *kükörcs*' koszoruja.
 Nem élt tokai harmaton
 Az én ptrücsök énekem!
 Nem: - de adtak a' Balaton'
 Sziklái nectárt nekem!

Hányszor tevém kebledbe le,
Oh, jaj, hányszor! szép pamat
Virággal 's gyümölcsessel tele
Tetézett kosaramat!

Menj, hit-szegett! - fogadásod'
Átka kísérjen, - 's ha! itt
Hagysz engemet, itt? ám lássad!
Köszöntséd Csokonait.

Menj! - 's ezen szóra el illa, -
Sűrű volt a' nyár-veszsző, -
Nem láthattam, - ah, tán Lilla'
Szobaleánya lesz ő!

ALSZIK FANNI.
(September' 3-dikán 1804.)

Az ezüst hold' tiszta világa
Az ablakon által beh szépen
Fejéredik azon a' drága
Alabástrom mely-képen.

Vagy tán a' szentség' tiszteletére a' néhai
Szüzesség' fehér oltárán a'
Hires Phidiás által Hyblai
Viaszból van kifaragva Diána.

De, nem! csalóka szemfedéllel
Lárvázott játzi képzet mit beszélesz,
Fanni alszik! - ah, az édes téj így alél el,
Mikor aludt téjjé lesz!

Lopódj be most, képzelet! 's angyalul
Lebegj, boldog képzelet!
A' pihegő paplan alul
Kilátszó alabástrom mely felett.

'S hol az érzékeny tafoták lihegnek, énekeljed el
Halott éneked, édes Múzsám! ott.
Te pedig, elszunnyadt angyalom! pihegő lehelleteddel
Részegítsd meg fántáziámat.

Nyugodj, szép halottam! - én virrasztalak
A' boldog feltámadásnak ama
Nagy napjáig, melyen így szólasz hozzám, gyöngy alak!:
Velem leszel a' paradicsomban ma.

Ah, az ébren aluvó kellemek'
Rajait legyezd, tikkadt
Sohajtásom! legyezd a' remek
Tagoknak feszes hártáikat!

Ni! úgy hunyt el a' vékony szempillák alatt a'
 Villám szemeknek ragyogó parázsza,
 Mintha egy citrom-lugosnak alatta
 Aludna a' néhai paradicsomi strázsa.

Ni! a' hold fehér fényt lökött rá, 's dagadt melyének
 Javai úgy pihegnek ebben;
 Mintha patyolat hólyagok lebegnének
 A' szappan-lév' habos özönében.

Így aludt Páphosban, 's jobb karjára így hajla
 A' nyílt rózsájú Kythere; -
 De nem: - szebb e' Venusnál, - részünkről való angyal e' -
 Ah! e' süt a' holdra, nem a' hold erre!

Alszik Fanni! - 's a' bársony vánkoston úgy pirúl
 Ez a' gyúladt orcájú Hébe;
 Mint a' lanyha Zephyr' szárnyairúl
 Lecseppent harmat a' piros rózsá' ölébe.

Édes ohajtásom! ah, epedett
 Szerelmem' forró indulatja! - beh boldog volna
 A' te áhítatos vágyódásod, ha tégedet
 Ez a' dicső aluvó' álmodozása ápolna.

Ni! az édes álom fehér nyaka'
 Kellemeit beh jámborúl
 Czirolgatja, - czirolgatja 's teste' fuvatjának a'
 Legmelegebb hó-halmaira alélva borúl.

A' puha párnák magok közé olvasztván a' kegyeset,
 Elhányt tagjaival úgy tűnik ki azokbul e',
 Mint mikor a' kinyílt almafának egynéhány lenyesett
 Ága a' tarka pázsitra virágozva hull le.

Piros orcza! rózsás ajak!
 Ti rajtatok most is eleven kedvet látok.
 Ti sötét fürtök! Ti gyász hajak!
 A' tele hold van kipányvázva ti rátok!

Repdeső gondolatom azoknak a' pókhálóknak töreiből boldogúl,
 Melyeket a' szunnyadás orcája virágira szöve,
 Úgy van, - 's az a' síma alabástrom homlok az én boldogul
 Kimúlt érzékenységemnek sírköve.

Jaj! ott a' téjjel mézzel folyó telek!
 Ott! - hol a' csillámló páva toll át
 Barnítja a' kártékony figefalevelek'
 Szemérmes fátyolát.

De szálj le, szárnyaszegett képzelet! mert már nem tesz a' régen
 Várt feltámadás szerencsésebbé!
 Szálj le! - 's öld magadat a' meztelen fehérségen
 Eldúlt édes téjbe bé.

IDŐ-VERS.

Ekkor bVltak egy ApostoL' hIV Lába aLá a' sok
ErDeLyI aVVlt fVVatV, 's koMor szInV haVasok. - -
'S néha ezt itt ha meglepte a' köd' lárvás éjele,
Azt vélték, hogy az Istennek szent jobbára üle le.

PETRONIUSBÓL.

(November' 25-dikén 1804.)

Bájolt elménk te miattad, lágy álom! a' hetedik
Égen túl libegő képzet' szárnyain tündérkedik.
Nyúgvásra olvad a' test, 's a' lélek,- és a' lágy tollat
Fellehelt Zephyrként cziczáz velök a' sok gondolat. -
Tegnapra szökik a' lélek 's korcsos látásával e',
A' nappal ráteker gondot könnyen gombolygatja le. -
Az oly' vitéz, a' ki miatt a' vértavak' gőzétül
Mégfúltaknak inségén a' bús nap gyászra sötétül:
Álmában is véres mezőn dül-fül, - látja a' hátot
Fordított tábornak vérben fetrengő királyát ott.
A' törvény' 's az ügy' felkente fuladva piheg 's neki
Halaványúl; - mert nem tudja mire út az ügye ki,
Szuszog a' fősvény, de szüken, 's házát, Laverna' latra
Ellen, gyanakodva bízza egy rossz rozsdás lakatra.
Kutyákkal hajtat a' vadász szint úgy mokog, - a' gályák'
Szegény kormányosát pedig a' szélveszek hajgálják.
Álma sem jó a' K...nak, - Lilla meg szive fogja
'S számára írott verseit mosolyogva dadogja.
A' disznó makkal álmodik, - nyulat hajt a' szemeten
Feküvő kopó, 's álmában csahítálgat siketen.
Sír a' sebhedt szívü szegény! - ah! a' bankóra szorúlt
Nyomorútnak még az álom-látása is nyomorúlt.

El a' Keszthelyi gróf, és az örök napok'
Jusán nagy neve tündököl
Cs. VITÉZ M.

(Januarius' 25-dikén 1805.)

Vitéz! ki elénekeled
Az andalodásig ezt
A' hazában és te beléd
Lelket adó indigest:

Jer! most is lantod' zendítsed,
 Pimpla' dalos embere!
 Énekeljük Festeticsed'
 Fényes érdemit, jere!
 Zengjük ezt a' halhatatlant, -
 'S míg a' Tempe' pataki
 Mellett a' te dalodat lant
 Pengés tolmácsolja ki:
 Addig én a' képes telek'
 Polyváival bélepett
 Asztagok alatt szentelek
 Áhítatos innepet.
 A' búza virágot, 's ezt a'
 Zöld fűvet köti ének-
 Zengésem csomóba Vesta'
 Édes örökösének. -
 Kisérd a' tarka barázdát,
 Csendes kedvem' képzetel! -
 Édes képzetem! - hárfázd át
 Az egész teleket te.
 De, nagy lélek! - imádhath-e
 Téged' az én hajadon
 Kis lyányom' hárfája a' te
 Keszthelyi oltárodon?
 Nem: - álmod lát Józseffel ő, -
 'S a' mezők' kénéikkel
 Te előtted egy tisztelő
 Bókolással rogyik el;
 Árpa fejet szed teleked'
 Tarlóin a' jámbor Rúth
 Aszszonnyal, 's abból köt neked
 Sárga kalász-koszorút.
 Beh szép vagy, kis kék szarkaláb! -
 Ni! amott meggyúladtan
 Szemérmeskedik egy nyaláb
 Pipacs, jaj, majd megcsattan!
 Ah, Idylliumi román-
 Pompák! - ma indigestek'
 Romolhatatlan templomán
 Széljel tépve repdestek.
 Pihenj, szép Céres! letévéen
 Fehér czipóidat itt,
 'S legyezzed az érett kévén
 Izzadt melyed' harmatit;

Majd erre hajtja az ekét
 Serranus, és szeliden
 Nyúgszik képze a' te két
 Szép kövér emlőiden.
 De hová ragadsz Múzsám? ah,
 Szent látás! - a' Tihani
 Szőke tó bodor hulláma
 Felett reng a' Múza, ni!
 Mi legel ott a' pázsiton?
 Óh - most vert ki hét göből
 Tehenet egy kürtös Triton
 A' mocsáros Fertőből.
 Legeljete, - a' kaszáló'
 Sásán, - oh ti Gózseni
 Bővségeket prófétáló
 Boldog idők' teheni! -
 Hát amott meg a' víz' hátán
 Mit látok? - ni! a' Trója'
 Fa-lova a' Leviathán'
 Unokáit gázolja.
 Nem: - Gályán megy mindenható
 Grófunk, 's a' köz jóra szánt
 Iparkodásával a' tó'
 Közepin *hír* alá szánt.
 Nézd, a' szent bárkába bele
 Szállott világ egészen
 Arany időket feste le
 A' Latiumi részen!
 Zengj Nympháiddal föld bozót!
 Zengj, sireni hangzaton; -
 Maecenást, az adakozót,
 Viszi az ősz Balaton.
 Lengjete, kedves szellek! -
 Ti meg Újhely' gyereki!
 Fűred alatt dörögjete
 Idvezlő salve-t neki. -
 Virít a' cser-koszorú, 's a'
 Leventás sisakrul e'
 Szent lábaid alá jusa
 Szerint kegyesen hull le.
 Tenyészedj, cserfa! - tenyészedj!
 Látom Archimédesül
 Vivó unokánk egész egy
 Mávorssá istenesül!

Látjátok? ni! a' mord csata
Közt, egy ravasz gyerek, beh
Hideg vérrel hunyorgat a'
Meszsze látó csövekbe.

Nem fél, - pedig a' golyóbis'
Bús raja sírva visít. -
Agyon bájolja utóbb is
Ez a' gyerek Kinizsit! -

De menjünk el, lyányom! innét
Az olaj berekbe mi,
Rútul festik a' föld' színét
Itt a' holtak' tetemi. -

És tűnj el te kivont karddal
Fénylő kép lugosomból!
Tűnj el! mert most egy magyar dal
A' lantomon így tombol:

Pán, Márs, Minerva 's Céresek
A' dúzs-szarúval négyen
Zengjétek ezt: Dicsértessék
Gróf Festetits! Úgy légyen!

(Januarius' 28-dikán 1805.)

Képzeltém Lizát, - 's a' gyenge
Hártyájú melyek felett
A' mint csendesen kerenge
A' megbájtolt képzelet

Le esett: - 's a' habokba hajh!
Cyprus mellett fúlt bele,
'S két ragyogó gyöngy-csiga haj
Lett koporsó fedele.

**NON SOLET INGENIIS SUMMA NOCERE DIES
Ovid. Trist.**

(Februarius' 2-dikán 1805.)

Eldúlt Cárthágó, - semmivé
Válva tért vissza Thébe,
Babylon, Tyrus, Ninive
A' Chaos' éjelébe.

Az idő így döntötte le
A' tengelyébe akadt
Roppant colossust 's a' tele-
Népesült ércz várakat.

Ma már vad hant fedi Troja'
 Omlott alkotmányát: - de
 Trombitáló Apollója
 Él mind örökké. - Ládd-e?
 Él, 's a' k e z d e t b e költözött
 Teremtésnek sírjánál
 Borongó éjszakák között
 A' világok' hamván áll.
 Él a' Hafiz! - és a' keleti
 Narancs lugosok alól
 Szent fényt sugároz, - pengeti
 Persa lantját, és dalol.
 Rózsás sírján a' tisztelet'
 Koszorúit lanya szél
 Lebegtetvén, hamva felett
 Örökké nyílt tavasz él!
 Él V i r á g! él V i t é z! és ő
 Velők a' gyors sas-szárnnyal
 Fellegező h í r a' késő
 Unokák közé szárnyal.
 Lávává olvad a' régi
 Föld, 's a' menny szerteszét ég;
 De a' Clio' dicsőségi
 Körül kordont von hét ég.
 Nem vert a' Pimplán fekete
 Sátort még semmi halál!
 És, oh lantok' Istene! Te
 Vagy, a' ki régen valál!!

KESERV

Csokonai VITÉZ MIHÁLY' halálán.
(Április' 28-dikán 1805.)

„Lesz még az a' nap, melyben felettem is
 „Egy hív Magyarnak lantja zokogni fog.
 „‘S ezt mondja népünk: oh miért nem
 „Éltek ez emberi századunkban?
 Cs. VITÉZ M.
 „Mi lelt lyányom”? - Jaj a' holtakat
 Virrasztom, - halálos bú lel,
 ‘S a' Cupressus ágba megakadt
 Lantom is búra jajdúl el.

K a z i n c z y' szavára, az érdem'
 'S a' bájoló magyar Óda'
 Fija' halálán rezgő térdem
 'S hűlt csontom öszve-koczóda.
 „Jer innét, védangyalom”! - Én-e?
 Nem én, - én a' zöld baldagon,
 Ernyők alatt, és Melpoméne
 Itt kesergünk a' parlagon.
 Hazám! hát én hallgassak csupán?
 Mikor te sírva kinlódol
 Azon az árkangyali pupán,
 Mely Libitinának hódol.
 Nem: - Győzhetetlen Vitézem! itt
 Kesergem én, - szeme leple
 Már ázik, - hullj! hullj! nagy érdemit
 Háláló kövér köny csepp le.
 Sústorogj kegyes nedv angyali
 Szentem' üres bábjára. - De
 Hát Vitéz? Ah az ég angyali
 Közt megifjúdva vigad e'!
 Kérges pupa, nincs ezüst hang, - oh
 Hiszen, hogy is volna, holott
 Csillagba repült a' pillangó,
 Örök rózsákat kóstol ott.
 Mint az aranyfűst ha szárnyra kel, -
 Illyés' ballonán; ah ennek
 Képzeti úgy ragadtattak el, -
 Isten tudja merre mennek!
 Dicső árnyék! itt a' teleken
 Lehelj ránk: Boldog lesz, a' kit
 Nagy lelked kettős mértéken
 Helyetted prófétának hitt.
 Láttam, hogy a' földi éjszaka
 Után hajnalba a' tőle
 Nemzetisedett Horác' nyaka
 Közé mikép borúlt ő le.
 Ni! csókolódva érnek ősze
 A' két koszorúk, ah, Hébe'
 Vigfija! valaha lejössz-e
 Hozzánk egy filemilébe?
 Zeng a' madár, 's tajték vérré lett
 Lelke hull a' bokrok alá;
 Éneklése közben az élet'
 Örökje ezt is béfalá.

Az ezüst húr pengve szakad el;
Vitéz is marsot fűtt maga,
Mikor a' mennyei czitadell'
Őrizetére ballaga.

Hév lelke a' nap háta megett
A' mint repdesett fel 's alá,
A' sok más világi felleget
Szent lángjával felforralá. -

Hervadhatatlan babérján a'
Halhatatlanság fészkel, és
Mikor lantja zeng, - zeng utána
A' sérafim-énekelés. -

Már épült nyelvünk' roppant 's remek
Ege, de Vitézemmél e'
A' sirathatatlan érdemek'
Sírjára zúgva dűle le.

Hajh! mély érzés! sír' vermébe ne
Szálj le, elhalsz a' sír odva
Között, el! - mikor ott, ő benne
Teremtőt látsz hamuhodva.

Nem tarkúl a' rét' virága, nem
Csevegnek berkem' pataki,
Nem, mert nincs másképp szépség, hanem
Úgy, ha ezt érzi valaki.

Hárfázd el, oh sirva hárfázzad
Ezt, özvegy árva poézis:
Nincs Vitéz, nincs emberi század!
Elhalok, elhalt Vitéz is! -

Nyúgodj, édesem! szép éneked
Áldjon meg, - 's majd kezdetben, ha
Új eget látunk, nem kell neked
Feltámadni, - élsz mindenha.

El van zúzva Sidon 's a' kaján
Vak sorsnak hamú fergeteggel
Borongó zavart gyomra' alján
Megemésztetve vesztegel.

Ah, buborék pompák! elszakít
Mindent egy végpart' hulláma,
De Vitézt nem, mert ő az, a' kit
Clió jegyzett mátkává ma.

Ne félj! hagyd változzon viola
Hanttá, a' mállott földi por;
Szent híred a' síron truttzola;
'S a' vad halál' melyén tipor.

Váljanak a' kérgek, a' szároz
 Lárva virág göröngyökké, -
 Napba metszett neved sűgároz
 Egűnk' kárpitján örökké.
 Majd! majd! javas hamvadíg lemegy
 Rózsa lugosom' gyökere,
 'S akkor tégedet, édesem! egy
 Bimbóban csokol Kythere.
 Szent mákot szítálj Vitézre te,
 Bádjad Zephyr! - a' szeretet'
 Sírjára, - ennek lehellete
 Adott te beléd életet.
 Itt lebegj lihegő lepke itt!
 'S a' nyílt orgonáknak kéken
 Tajtékzó virág fellegeit
 Hullámozd a' bűs vidéken. -
 Látom, a' sírdomb' fűszerszámit
 Lilla könyárral önti le, -
 Szép özvegy! - már téged sem ámit
 Örömr a' filemile. -
 Elolvad, a' szép szomorú ma
 A' hínárral bé-reczézett
 Sírra hordja Idylliuma'
 Édes tejét, 's a' szín-mézet.
 Nézd, hogy ájúl, - nézd, ott a' bodza-
 Fánál akar hadoklani. -
 Jaj! gyász haja barnán kígyódza
 Vitéze' sírfájára, ni!
 Hervad, Lilla! a' mi violánk.
 Haljunk el mi is, - mi, kik hét
 Hangú nád súpunkkal bájolánk
 Liza' lelkét, - a' kis psychét.
 Sirjatok, Pimplám' lantosi! - óh
 Hervadj, kopár Helikonom!
 Én, - lantom' függesztvén a' Sió'
 Fűzére, magam' befonom.

TŰNŐDÉS.
(Januarius' 30-dikán 1806.)

Diogenesként kongok egy
 Sárházban, hol a' vályog
 Falakon, a' vers lantok' kegy-
 Hangja búsan kovályog.

Képzetim gyász látást látnak,
Ah egyvalaki szintén
Így dühödött a' fuvátnak
Hó leányával mint én.

A' Fanni hitetlen, az a'
Szép Fanni, - de mind semmi
Mind semmi ez, - sir a' haza,
Sírunk hát ő vele mi. -

Énekem' csüggedve zengem
Oh nagy V i r á g B e n e d e k!
Oh K a z i n c z y' lelke engem
Ne, ne hagyj el, - csüggedek!

VITÉZt elesve látom itt
A' nyílt nefelejcssekbe': -
Jaj, ez az én sebem, a' mit
Századok sem kötnek be!

Nemesishez ment ő, hogy ott
Az igazság' zsámolya
Előtt Pimplánk' ügye-fogyott
Sorsát bépanaszolja.

A' piperezett kikelet
Már egyszer hintette le
Virágit ezen sír felett,
Mely könyemmel van tele.

Már esztendeje, hogy sírok,
Már esztendeje hogy a'
Gyász érzés bennem a' sírok'
Szent sírára le rogya.

Lantom' most is itt ríkatom,
'S a' hármassal halom' szároz
Hantjain bús gondolatom
Számkivetve kopároz.

Remény-napom, mely már védle
Az éjszakák' gyászából,
Most megint újra süllyed le,
'S örök álmra kábúl.

Látom, ah csuda kísértet
Látom, hogy a' Rubikon
Habja mint úszik a' sértett
Lelkek' siralmaikon.

Gyöngy érdem! tégedet, beh nem
Esmér az ostoba tyúk, -
Nem; mert Máriust, Istenem!
Poenus földön siratjuk. -

Solont bódítja Salamis, -
Oh a' kapuknak neki
Menvén, már egyszer magam is
Bölcs-bolondul nézek ki.

De mi haszna? jer emberek'
Mord gyűlölője, Timon!
Most neked kettőnk közt verek
Egy notát hurjaimon: -

Ne zúgjak, érzések! egy
Olajágot hoztam bal
Sorsomnak, - ah ne epekedj
Lelkem a' bús galambbal!

Ha van érdemed, ha lelki-
Esméreted tiszta, - vagy
Ha szádon Árpád lehell ki,
Akkor aczél várban vagy.

Te csak lantolgass ledéren, -
Ne, ne gondold holmi kis
Ebbel, a' hamús kenyéren,
Ha meg veszekedik is. -

Koplegyi a' más vállán áll,
'S onnan néz büszkén le rám,
Mikor a' Tempe' kútjánál
Pengetem kis cziterám.

Elmondtam neki a' setét
Erdők' magas fáirúl
Csüggő gyöngy-ág eredetét,
Hogy talán majd elpirúl!

De nem: - hajh Cynicus látd-e?
Magam is akar merre
Viszem az égő gyertyát, de
Nem talállok emberre! -

Megelégedés' lyánya, hagyd
Szenderedjem kebledbe,
Szent megleégedés, óh add
Nekem álm-szered' be.

Hagyd ne lássam én a' kaján
Tök főt mikor bolondúl,
A' jó szív' méltatlan baján
Bolond kacajra kondúl. -

De mit is tünődöm én a'
Sorson? - jer! víg völgyembe,
Bús lelkem! ott a' Hiena'
Marását hagyd kössem be.

Ad'sza lantot 's író tollat, -
Most én a' Karmel hegyek
Felett a' bíbor gondolat'
Világaiba megyek.

Jer, Belizár! ha jöhetsz két
Szemfényed nélkül; jere!
Keressük fel ezt a' leczkét:
A' bölcsnek nincs kenyere.

NAPLENYÚGVÁSKOR.

Liza egy szép nyári estén a' gyenge rét'
Pázsitján hűtötte keble' téj tengerét.
Láttam a' láthatár' Rhodusát, a' hova,
Mikor az én szemem' napja lenyűgova;
Akkor a' szép Liza' orczáján 's ajaki
Között a' rózsás esthajnal gyúlada ki.

A' SIO VIZE' PARTJÁN.

A' fris rét' nyers bársonyiba
Csivogva legel a' liba-
Sereg, - a' sárga sereg:
Óh! itt egy kotás patak is
Született 's ilyen gyáva kis
Szóbeszéd közben csereg.

Ők lágy hang-ejtéseikkel
Rejtett szavakkal csípi el
A' fiatal gyp-csírat:
Az én lantom meg, Kloém! a'
Te túlsó ernyődhöz néma
Szív fogások közt sír át. -

Beh sokszor kicserepezett
A' viasszal czémentezt
Síptól szánk ajaka itt, -
Ez a' kopár hegy-garmada
Beh sok echóra riada,
Hallván szívem' jajait!

De hijában! szép kínzóném
Az a' makacs Kloé, óh! nem
Gondol a' szűz Józseffel.
Nem: mert tört szám' cserepe még
Azt az orcát, mely velem ég
Csókjával nem törte fel.

A' MAGYAR ÉS A' HAZAFI.

M. Azt mondják, hogy a' hol vagynak Maecenások, ott látsz! ott!
Hatalmas versű Virgilt és profétáló Horáczt!

Hazaf. Nem! - Verőfénnyel tele szűrt rozzant hordóm' fenekén
Szár az kenyéren és vízen hitelben verselek Én.

A' FESTETT ORCZA.

Por voltál, 's ismét por vagy, miolta a' rád
Vont sárga bőrt festő porral bétakarád.
Fested magad! fested mert különben szattyán
Bőr sárgúlna tested' ránczos ábrázatján,
Pofa bőrt készítesz, 's kezéd a' rút timár'
Mesterségét tükrös műhelyben űzi már;
Hogy annál kapósabb legyen fonnyadt tested'
Tehén bőre, tehát karmasinra fested.
Ne fessd, mert hisz' úgy is az igazi Tobak
Kéztől készült bőrök, mind szebbek, mind jobbak.
Kész csúf ez! nem másnak, hanem csak ő neki,
Szólnak gúnyolva az énekek' éneki!
Soha sem leszél már szép; hát horpadt melyed'
Repedezett krétás bőrit se meszeljed.
Nem tart soká festett rózsád, mivel néki
Véget vetnek a' hév idők' verejtéki;
A' Mózes' Zsidói ilyen veres festék
Színre a' küszöböt hajdan azért festék,
Hogy gyilkoló módon ne bánhasson vélek
A' széljel koborló vérengző lélek.
Te meg azért vakolsz a' fonnyadt ábrázat'
Szennyos falára ily veres czément mázat,
Hogy nálad a' dárdás angyalok meztelen
Karddal annál többször lehessenek jelen.

N. MÉLTÓSÁGOS GRÓF SZÉCSÉNYI FERENCZ Ő EXCELLENTIÁJÁHOZ, A' NEMZETI KÖNYVTÁR' FELÁLLÍTÓJÁHOZ. (September' 20-dikán 1806.)

Ez az arany-kereszt előtt rogyik el
Idétlen lélekkel; az meg'
Szemét az ércz csillagok' fényeikkel
Kápráztatván vakítja meg:
Ugyan mondjátok meg, ti félénk lelkek! e'
Mívben hogy érczet vagy ötvöst tiszteltek-e?

Hát nagy az, a' kit czégérez a' here
Honiság, - a' hiu dáma
Csalfa malasztjának ásvány czímere, -
A' porbanmászás' nap száma?
Vitelliusnak, a' torkos úrnak, soha
Sem önt érdemet a' híres Myron' koha.

Félre, idús semmik! czifra martalék,
Az időből, - félre! én nem
Éneklek még méltatlanról, - nem, - néki
Nem zeng az én Melpoménem.
Ah! nemzeti érdem! te dicső Széchényi!
Tenéked ropognak oltárom' tömjényi.

Vitéz' húrja már felkanyarítá czín
Fényű egébe neved', és
A' halhatatlanság' gyémánt tornáczin
Vár rád az Istenedés.
Én hát csak Somogynak zengem el legszebbik
Érdemed' - zengj velem te is, fekete Bikk!

Galy-lepte lugos, lantom' zöld sátora,
Gyenge homályú éjelem!
Válj száz orgonás templommá, mikor a'
Czenki napot énekelem.
Sphaerák' tág kapui! nyiljatok ki ennek
A' roppant érdemű Czenki fél-istenek;

Ki veszelődött Hazámról a' setét
Gőzt elfűja, - ki mennybeli
Súgárival honom' tévedt nemzetét
Jó jövőkre téreli.
Szent jobbján segíti, a' korcs Achitofel'
Búsult sebeseit, ez a' kegyes gróf fel.

Oh, feltámadás' ura! oh, tisztelet'
Angyala! - mert arkangyal e',
Nézd! a' holt érdemről a' szem fedelet
Hatalmas kézzel vonja le;
Beront a' sír-sánczon, 's a' cupressus berek
Közül jönnek vissza a' nagy ó emberek.

Békeség nektek, honom ősei! - de
Mint vagytok? régen láttalak,
Édesim! - ide kordonoztak, - ide, -
Titeket ezen szent falak?
Várjatok, mindjárt itt lesznek nem soká kis
Lantjokkal együtt a' többi unokák is.

Ni! egy koszorú-erdő ingadoz ott
 A' fehér zászlók alatt, - ah,
 Nagy gróf! fiaink jönnek aranyozott
 Tűz-oszlopodnak alatta.
 Istenem! a' Haza' jövőendő fátomát
 A' zászlók' festésin beh tisztán látom át. -
 Áll már mentsvárunk! már a' szép elmék és
 Szabad lelkek közül ki-ki
 Bátor érzéseit könyvtárunk' békés
 Oltáránál beszéli ki.
 Harsognak a' rózsá hívek' nagy-pénteki
 Tárogatójin a' nemzet' bús éneki.
 Hallom, gyászos Koronzzó! bús vidéked'
 Nyögésit; - hajh! a' Lehel' két
 Kézre fogott kürtje, oh nagy gróf! néked
 Ajanlja hazámnak lelkét.
 Hajh! hogy zsinatol nagy nevedről a' Scitha
 Elysium; oh de mit látok én? csitt! - hah!
 A' teremtés' tág műhelyében ni! sok
 Ezer meg ezer Istenek
 A forralt Chaosból nap golyóbisok'
 Garmadáját készítenek:
 Napokból rakják az erős lelkek Czenki
 Jóltévőnk' nevét az égi teleken ki.

VÁLASZ SZEMEREI SZEMERE PÁLHOZ.
(Martius' 20-dikán 1807.)

Ne bánts engem, Szemere! - ne,
 Én a' búsult Melpomene'
 Bús íhletésit zengem.
 Hagyj engem' elfelejtettet
 Tünődöm, - hagyj a' megvetett
 Sorsban tünődni engem?
 A' te pályád rózsás, - a' te
 Lantod víg; - hát vidíthat-e
 Téged az én énekem;
 Mikor halottat énekel
 Múzsám, - mikor könyezve kell
 A' lanthoz nyúlni nekem?
 Most is rossz vérem fekete
 Képzeteket repíthete,
 Pimpla' polgára! feléd.
 Nálam oly Tempe-nevelte
 Virág nincs, - mint a' mivel te
 Az én lányom tiszteléd.

Hajdan hazámat és alant
Sorsú bölcseinket a' lant
    Siratta kezem között.
Oh! hajdan a' Páphos felett
Andalgó délczeg képzelet
    Rózsa lánczra kötözött;

De még ekkor is, édesem!
Hozzád méltó nem leve, sem
    Múzsám, sem kis cziterám.
Pirúltam is a' Tempének
Völgyében, míg a' szép ének
    Koszorúd' kötötte rám.

Szememre eresztem szelid
Fejemről babér levelid'
    Fürtjeit szemérmesen:
Hogy engem ne ismérjen ki
Senki, - hogy lyányom is senki'
    Szemébe ne nézhessen.

Múzsám a' réteken holmi
Tollakat lelt és abból mi
    Szárnyat enyveztünk neki.
Olvadunk hát ott 's szédeleg
Fejünk, hol a' napok meleg
    Súgókat lönek ki.

Te nagy vagy, szemed is mivel
Arany-kulcsok' fényeivel
    Nyitódik ki, Szemere!
A' Somogyba hozzánk hallott,
Mint fúvata veled dalot,
    A' Lónyai' czimere.

Ha érdem van Német-adta
Ércz-béllyegednek alatta,
    Nem jó érdem' béllyeg ez:
Ez már ma nem hazafit, - nem, -
Hanem..... nem szabad említmem,
    Nem Kazinczit béllyegez.

Nézd a' pernye fergeteget,
Nézd az idők' háta megett
    A' szort hamvak' szélveszét,
Lát'd az arannyal borított
Királyok' koporsóit ott
    Az idő most tépte szét.

Maga halhatatlanítván
A' lant magát, nem ily hitván
Sár-aranyat érdemel.
Csillag, kulcs, kereszt mind szemet
Előttem csak a' nevemet
Te lantold, édesem! el. -

Jer, szép völgy! - hol levendula
És nyílt ibolya símul a'
Lábunk alá, - oh! jere.
Nesze! itt adom éneked'
Szavára cserébe neked
A' szívemet, Szemere!

ET. IN. ARCADIA. EGO.
(Aprilis' 1-sőjén 1807.)

Árkádia' szent telekén
Boldog napokat élek én:
Lizámmal a' babér berek'
Zöld burokjában heverek.

Én ötlet víg gondolatom'
Fátyolába búrkozgatom,
'S érzésünk a' lant-hangtól vad
Almafa' aljába olvad.

Valahányszor danolgattunk
Mindíg tavasz nyílt alattunk,
'S ölelő karjaink alatt
Vérünk mind a' szívre szaladt.

Lizám' melye szép, mert tele
Holdat fest mindenkor e' le;
'S ő engem' hold-világínál
Fogva holdkórjává (Lunaticus) csinál.

Gondolatom fül nem hallott
Szépségéről lantol dalot,
Ott, a' hol két fehér fáczán
Liheg a' melyek' tornácán.

Eszem nélkül esek-kelek
Bennetek, kedves kebelek!
Zengj énekek' éneke, ím
Most tobzódnak szerelmeim!

A' rét lantom' hangjára, lám!
Milyen szépen lapúl alám.
Ni! virágos kis vidékem
Küld mátkatálat énnékem.

Oh! engem' most süllyeszszetek
Árnyéktokba, zöld ligetek!
Bódítsatok 's bájoljatok-
Agyon, kedves gondolatok!

Hogy a' kevélyt lantolásom'
Tanyáján én hagyd ne lássom;
Hogy egy boldog Árkást senki
Fija ne nevetessen ki.

Eddig is sebem' violák'
Levelei orvosolák.
Ha néha lantom' húrja rétt,
Megvigasztalt a' buja rét.

Csak én a' víg énekesek'
Méltó barátja lehessek,
Akkor, Urak! pompáitok'
Fényére nem hunyorítok. -

Altassatok, lelki ballon'
Fijai! engem' víg dalon;
Majd hajnalban kibeszélem
Mint bánt a' lágy álom velem. -

Te ártatlan hold! te pedig
Hívd fel múzsámat egedig,
Hagyd járhasson fel 's alá lány
Ingben fényed' lajtorjáján.

Oh majd egy csillagba bele
Fogódzván, hogy néz ide le?
'S ha virradtára vissza jő,
Hogy ámit majd; - mert dévaj ő.

HEGEDŰSZÓBAN sat....

Te meg, Támár! szép angyal! ah,
Vigasztalásom' angyala!
Éreztessed erőszakod,
Mikor szűz karod rám rakod.

Kedves felejthetetlenem,
Engedj öledben pihennem,
Nekem a' világ pusztán áll,
Ha nem ülsz melyem' jobbjánál.

Csak hagyd szólja hagyd szapúlja
Hírünket a' banya-gulya, -
Én őket, földi csillagom!
Karjaid közt kikaczagom.

Édes csókos lehelletek!

Mindent kiállok értetek,
Nyájas szavak 's víg éjelek!
Értetek az égre kelek.

Ah, víg virrasztások! ah, sok
Ájuló kis szunnyadások!
Kedves elmúlt történetek
Ugyan hova költöztetek! -

Meg van-e még, gyöngy angyalom!
Az a' lejtős völgy és halom,
Hol a' szívem dobogtatott,
Hol a' lelkem ült szombatot?

Ah! itt, az oltár' szőnyegén
Belül, itt gyóntam ám meg én.
'S itt van már most, galambom! a
Titkaimnak archivoma.

Most is, imádott bálványom!
Mind szent oltárodra hányom
Az érzést, mely egy emberül
Érező szívből kikerül.

Szépen jút eszembe nékem,
Hogy szívárgó verejtékem
Mikor melyedet áztatta,
Megtörültél, kincsem adta!

Most is két vállaim felett
Kanyargatja a' képzelet,
Azt az egy pár kövér kezét,
Mely sokszor áltövedezett.

Jó szépem! Magyar Aglája!
Szerelmeinknek summája!
Lépj velem még egy alkura,
Hadd legyek Páphosod' ura.

Lelkemnek csak a' te drága
Kebled az arany világa.
Itt halok meg, gyöngy Támárom!
A' feltámadást itt várom.

A KOPOTTABB NEMESEKHEZ

Nemesek, földiek! Lehettek meddő tők
Fővel is, ha egyszer van kutyabőrötök.
Lehettek, ha függnek kunyhótokban ősi
Apátoknak rozsdás fegyveri s köntösi;
Rozsdás, mivel rajtok zománc, gyanánt áll - ó!
Korcsos világ! - a sokrétű rongy s pókháló.

Mind nemes az Árva vármegye abrakja.
 Csúf kenyerét evő nemzetek salakja,
 Akiknek erszényét csak egy szombathelyi
 Katona majmolás is halálra feji.
 Mint otthon, úgy itt is kardotoknak rozsdá
 Ette vasa legyen ganéjjába mosda.
 Nemes az, aki giz-gazt Stíria széle
 Mellett bölcs francia képibe metélle;
 Mind nemes az, aki megmohosult neve
 Elébe egy fakó görcsös N-et teve.
 Mért nincs már felsütve gyáva tekintetű
 Homlokotokra is ez a hitván betű?
 Hisz a régiség is néktek az efféle
 Csúffá tett rangot lám eb-bőrre festé le!
 De nem, nem ily színnel kell ezt az isteni
 Szívbe lakó nemes-rangot lefesteni,
 Mert ráillik ám a keseredett Dózsa
 Katonájára is a koszorús rózsa,
 Ha megsértett szíve a felfegyverkezett
 Nemes elszántsággal, s azért foga kezét,
 Hogy az elárult juszt a lármás kard nesze
 Altal orvosolván ismét felélessze,
 Csuda dühösséggel vért locsolva rája,
 Halálos mérgébe feresztett szablyája.
 Azok érdemlik meg ezt a nevet, akik
 Közt a halhatatlan, drága virtus lakik,
 Nem az, aki a holt ősöknek penésszel
 Bevont érdemek közt szunnyókálva vészel!
 Ó idők s erkölcsök! már ma a nemesi
 Hang csak az agarak közt a nyúlat lesi;
 Azt gondolja buta esze: tán érdemért
 Sem veszik más tettét, ha az egyhez nem ért.
 Azért is ezeket görhes paripája
 Hátán kutyáival egész nap szaglálja,
 Majd nyakába szakad roskad házfedele:
 Mégis, csak nyúl legyen, örömmel búj bele.
 Nincs is egyéb amit röllok már beszéljek,
 Mert csupán ezt üzik csak úri személlyek;
 Hogy kerülhessenek, hol, s micsoda vadnak:
 Nemes uraimék csak erre virradnak.
 Földiek! Hát ugyan nemesi címer ez,
 Ha valaki négy s öt ebet öszveszerez,
 S minden erejéből őket a nyúl szeszi
 Kivált a koplalás által úgy kiveszi,
 Hogy egész nyáron se tudják elébbeni
 Kotrosult szőröket simán levédleni?
 Nemesi címer ez, ha sok ágas-bogas
 Szíjjú fegyverekkel van teli a fogas:
 Elöll kard, tarsolly függ; belöll a szegletbe

Egy agy nélkül való pisztolyt s puskát tett be,
A kidúlt fogasból is kikopván jól a
Földre darabonként szakadoz le rólla?
Kinek még nagyapja vitéz bajnok helyett
Szúrt fel egy már meg is bűzhödt török fejet,
Ah, nevetséges név! Nemesek, nemesek,
Minden becsületet rólatok lenyesek,
De hiszen nem vagytok más, mint csupa kép, ni,
Igen könnyű hát azt, ami nincs, letépni.
Nem mind nemes, aki veres rongy tarsollja
Fedelére nemes címerét mázolja;
Az is igen ritkán, s élte vesztve, aki
Egész nevét arany cérnával varrja ki.
Ennek birtokosa az, csak az lehete,
Akibe forr a szent törvény tisztelete,
Mely betűkkel szíve táblájára vési,
Amit mond a józan okosság intési.
De aki tarsolyos testi nemes, annak
Nemes címerei csak csúfságul vannak,
Amely okos erről hallott nemes nevet,
Alattomba mindég egy-egy nagyot nevet,
Mert magát az ilyen parasztok parasztja
Apródonként, lassan, csak lassan akasztja.
De a' bizonyos, hogy Dózsa lesz utóbb is,
S e mellől hordja el az ágyúgolyóbis!
Én is nemes vagyok, de nem tudom: nagy nem
Fénnyétől megvakult apám az-é vagy nem.

NEMZETI FOHÁSZKODÁS

Óh Egek! Mit érünk, mikor Bécs és London
Elhúllatott tolla van minden bolondon?
Ti vagytok ezek a mai világba, ti
Magyar amazonok korcsosult fajzati!
Vigyázzatok, mert a Fédrus szajkójárul
Írott csúfmese nem soká rátok hárul!

EGY KICSAPOTT MESTER ÉNEKE

Hála Isten, mivel már megyek örömbe,
Ahol sebes szívem jó írral kötöm be!
A gyötrő nyomorúságok
Grániccán már általhágok...
Uraságok!

Megyek! - Az úri cseresznyének, mennykőnek
Mocskos magvával míg jobban meg nem lőnek.
Megyek, mert néhány embernek
Ugatási marsot vernek
A mesternek!

De jaj! Orcámat mégis könny árja mossa,
Mert holtig leszek ez helynek obsitossa.
A parasztok és egyebek
Miatt estek rajtam sebek,
Veszett ebek!

Apelles sem tudna adni oly sokféle
Festéket, amellyel más ezt festhetné le,
Mert az álnokság, mely árva
Fejem rontá, el van lárva
Alá zárva.

Szegény fejem! Mikor akart enni mézet,
Méz szín alatt akkor mérget csemegézett.
Bajjaimért, kik nem könny'ek,
Ugyé, csak szomorú könnyek
Közt köszönjek?

Bika alá borjút tettek. De ó jaj! Ha
Égi büntetést kap ezért a sok szajha!?
Elmegyek, mert, ó, mit várnék,
Köztetek ha tovább járnék,
Potifárnék?

Már a pimasznak mámoros esze teli
Torokkal ellenem, jaj, ezt kelepeli:
Feszítsd, feszítsd keresztfára!
Így méltóztat a császár a
Gráciára.

Ó, csúf hely, maskara köntösbe tétetett
Szükséged, hány ártatlant számkivetett!
Ne nyújtsd ki többé kezedet,
Mely már sok vérbe feredett,
Veszekedett!

Végre búcsúm mellé ily átkot ragasztok
Rátok, hamislelkű goromba parasztok:
Hogy az Egyiptom rút kossza
Kínját az ég nosza
Hamar ossza!

Én úton-útfélen azt súgom a
Jó égnek, hogy vesszen el ez a Sodoma!
Tegyék is meg az istenek,
Hogy kívánságim legyenek
Szent ámmenek!

-&-